

Odevzdávání desátku v peněžní podobě. Často se daň platila v naturáliích, kterými bylo obilí nebo dobytek.

koho ze svých blízkých vybavit na křížovou výpravu do Svaté země. Ovšem ne každý křížák byl odhodlán svůj dluh splatit. Rytíři byli zvyklí okrádat nepřátele, které porazili v boji. A bájná bohatství Východu pro ně byla nesmírným lákadlem.

Vysocí feudálové a papež měli při shánění peněz na křížovou výpravu přirozeně zcela jiné možnosti než jednotlivci. Král mohl vybírat mimořádné daně, jako to udělal například anglic-

ký panovník Jindřich II. Také papež mohl získávat peníze například vyhlášením desátku na křížovou výpravu. Vysocí preláti navíc mohli všem, kdo se kvůli křížovým výpravám u církve zadlužili, slíbit, že se bude při zástavě jejich majetku postupovat mírně a ohleduplně. Od papežských daní na křížovou výpravu nebyly osvobozeny ani církevní řády (pouze cisterciáci měli cca do roku 1200 výjimku). Mimořádné vybírání peněz však bylo už

v té době obyvatelstvem vnímáno jako přílišné zatížení a často si na ně stěžovalo. Taková stížnost se objevila i v písni trubadúra Waltera von der Vogelweida v roce 1213. „Řekněte,“ ptal se, „obeslal vás papež proto, abyste ho obohatili a aby nás ochudil a obstavil naše majetky?“ Dalším příjmem financí pro knížata a církve byly obnosy, kterými se vypláceli potrestaní. Ve středověku byl tento způsob odpykávání trestů docela častý. Obvyklým zdrojem příjmů bylo také prodávání vysokých církevních a politických úřadů.

Trubadúr Walter von der Vogelweide si stěžoval na tíživé papežské daně.

DESÁTEK

Desátek byl druhem zdanění, jež se obvykle platilo v naturáliích. Platil se z věcí, které lidé vlastnili, kupříkladu z ovčí nebo z obilí. Vlastník musel odevzdat desetinu tohoto majetku většinou církvi. Na křížovou výpravu bylo možné vyhlašovat zvláštní křížácký desátek.

Křížák po návratu domů s manželkou, sousoší z 12. století

Život v křižáckých státech

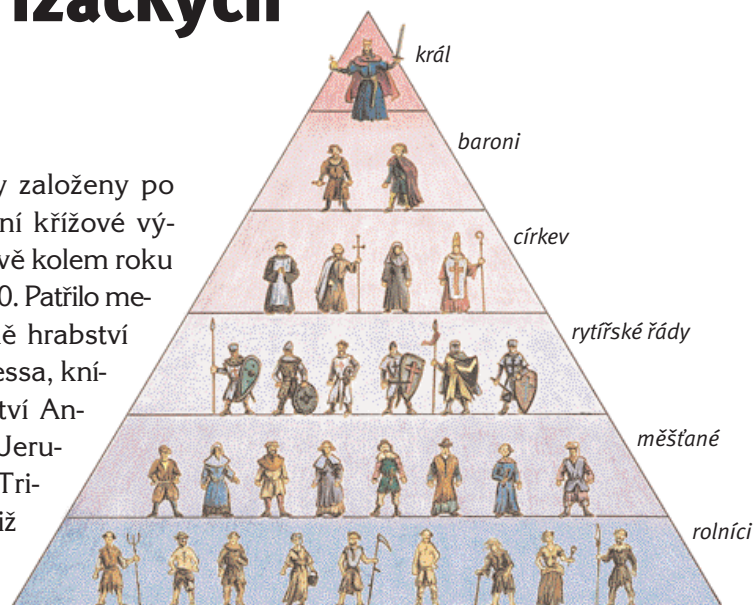
KAŽENÍ MINCE

Dnes má mince nebo bankovka takovou hodnotu, která je na ní natištěna; hodnota kovu v minci není důležitá. Ve středověku však měla mince ještě hodnotu kovu, který obsahovala, což bylo v případě cenných mincí stříbro nebo zlato, u jiných pak většinou měď. Když chtěl panovník nebo kníže získat peníze, snížil často při nových ražbách podíl drahého kovu a zisk plynul do pokladny jeho státu. Nevýhodu snižování obsahu drahých kovů v minci – totiž stoupání cen – museli zaplatit obyvatelé.

Z čeho žily státy křižáků?

Křižácké státy byly založeny po první křižové výpravě kolem roku 1100. Patřilo mezi ně hrabství Edessa, knížectví An-

tiochijské, království Jeruzalémské a hrabství Tripolis. Lidé zde ale žili již předtím. Věnovali se zemědělství, nebo si vydělávali na živobytí řemeslem a obchodem. Pod panstvím Franků se jejich život téměř nezměnil. Křižácké státy byly z největší míry financovány z výnosů královských pozemků a z odvo-

Společenská pyramida znázorňuje různé skupiny obyvatel žijící v křižáckých státech.

dů, které tvořily například cla nebo přístavní a tržní poplatky. Muslimové museli platit daň z hlavy. Kromě toho zde králové používali starý prostředek pro získání peněz – kažení a zlehčování mincí.

Dálkoví obchodníci se usídlili především ve větších přístavních městech. V první polovině 13. století zřídili Benátčané svou hlavní pobočku v Tyru, Janované a Pisánci v Akkonu. Bydleli ve vlastních vyhrazených čtvrtích a měli své vlastní kostely, lázně, mlýny, jatky a pekárny. Právě tito italské kupci přiváželi svými loděmi do západní Evropy vzácné zboží z Indie a jihovýchodní Asie. Žádané bylo především koření, jako například zázvor, pepř, skořice, muškát a hřebíček. Ob-

Svími karavanami velbloudů přiváželi kupci do měst žádané zboží, jako například hedvábí, koření a drahé kameny.

